

Udskriftsdato: 8. november 2024

CIR1H nr 9259 af 31/03/2021 (Gældende)

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Færdsel - Konfiskation (færdselslovens § 133 a)

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: CMS VB 8446

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Færdsel - Konfiskation (færdselslovens § 133 a)

1. Overblik og tjekliste

Anklagemyndigheden skal i sager om overtrædelse af færdselsloven være opmærksom på, om der skal nedlægges påstand om konfiskation af køretøjet. Færdselslovens § 133 a regulerer konfiskation efter færdselsloven. Ved siden af færdselslovens § 133 a gælder straffelovens almindelige regler om konfiskation, jf. færdselslovens § 133 a, stk. 15.

- I færdselslovens § 133 a, stk. 1, er der fastsat regler om fakultativ konfiskation af motordrevne køretøjer, hvortil der kræves kørekort. Se pkt. 5.1.
- I færdselslovens § 133 a, stk. 2-6, er der fastsat bestemmelser om obligatorisk konfiskation i en række tilfælde. Se pkt. 5.2. – 5.4.
- I færdselslovens § 133 a, stk. 7-11 og stk. 14, er der fastsat regler om konfiskation af lille knallert. Se pkt. 5.6. – 5.8.
- I færdselslovens § 133 a, stk. 12, er der fastsat regler om konfiskation af ejers køretøj, selvom dette ikke er anvendt til overtrædelsen. Se pkt. 4.1.
- I Færdselslovens § 133 a, stk. 2-11, om obligatorisk konfiskation kan undtagelsesvist fraviges, hvis særlige grunde taler herfor, jf. § 133 a, stk. 13. Se pkt. 5.5.

Ved lov nr. 534 af 27. marts 2021, som trådte i kraft den 31. marts 2021, blev der indført nye regler for konfiskation af tredjemands køretøjer, når et køretøj har været anvendt til vanvidskørsel. Det betyder, at der som udgangspunkt skal ske konfiskation af tredjemands køretøj efter færdselslovens § 133 a, stk. 2, 2. pkt., hvis køretøjet er anvendt til vanvidskørsel, jf. § 133 a, stk. 2, 1. pkt., medmindre ejeren kan godtgøre, at konfiskationen er uforholdsmæssigt indgribende. Se pkt. 5.2.2.

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

2.1. Beslaglæggelse

I sager, hvor der efter færdselslovens § 133 a er grundlag for konfiskation af motordrevne køretøjer, skal politiet i forbindelse med efterforskningen være opmærksom på muligheden for at foretage beslaglæggelse.

Det er retsplejelovens regler om beslaglæggelse i kapitel 74, der finder anvendelse. I praksis vil en beslaglæggelse ofte blive foretaget som et indgreb på øjemedet efter retsplejelovens § 806, stk. 4, og politiet skal derfor være opmærksom på fristen på 24 timer for indbringelse for retten, hvis den, hos hvem beslaglæggelsen foretages, anmoder herom.

2.1.1. Beslaglæggelse efter færdselslovens § 133 a, stk. 1

Der kan bl.a. ske beslaglæggelse i de tilfælde, hvor forseelsen er udtryk for en særlig hensynsløs tilside-sættelse af færdselssikkerheden, og det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven, jf. § 133 a, stk. 1. Som eksempel på beslaglæggelse og konfiskation som følge af kapkørsel kan henvises til U 2013.22Ø.

2.1.2. Beslaglæggelse efter færdselslovens § 133 a, stk. 2

Der skal ske beslaglæggelse af det anvendte køretøj med henblik på konfiskation, jf. færdselslovens § 133 a, stk. 2, 1. pkt., allerede første gang, ejeren af køretøjet har gjort sig skyldig vanvidskørsel. Vanvidskørsel defineres som følgende overtrædelser:

- Uagtsomt manddrab under særligt skærpende omstændigheder (straffelovens § 241, 2. pkt.),
- Uagtsom forvoldelse af betydelig skade på nogens legeme eller helbred under særligt skærpende omstændigheder (straffelovens § 249, 2. pkt.),
- Forsætlig forvoldelse af nærliggende fare for nogens liv eller førlighed (straffelovens § 252, stk. 1),
- Særlig hensynsløs kørsel (færdselslovens § 118, stk. 10),
- Kørsel med en hastighedsoverskridelse på mere end 100 pct. ved kørsel med over 100 km i timen,
- Kørsel med en hastighed på 200 km i timen eller der over, og
- Spirituskørsel med en promille over 2,00.

Det er en betingelse for konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 2, at overtrædelser i den konkrete sag vil medføre en ubetinget førerretsfrakendelse for spirituskørsel over 2,0 promille efter færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 1, eller i øvrigt vil medføre førerretsfrakendelse efter færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 4, 10 eller 11.

Beslaglæggelse med henblik på konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 2, skal ske uanset ejerforholdet af det pågældende køretøj, jf. færdselslovens § 133 a, stk. 2, 2. pkt. Det betyder, at der skal ske beslaglæggelse af det anvendte køretøj, selvom det ikke er ejeren, der er fører af køretøjet i forbindelse med overtrædelser, og uanset om køretøjet er ejet i sameje, ejet af en ægtefælle eller samlever, samt hvis køretøjet er lånt, lejet eller leaset mv. Det skal i forbindelse med efterforskningen belyses, om senere konfiskation må anses for uforholdsmæssigt indgribende, navnlig henset til ejerens mulighed for at kunne vide, at køretøjet ville blive anvendt til vanvidskørsel, og ejerens mulighed for at tage alle rimelige skridt til at sikre sin økonomiske stilling i anledning af overdragelsen af køretøjet til den anden person.

Færdselslovens § 133 a, stk. 2, 2. pkt., finder anvendelse for så vidt angår køretøjer, der er blevet anvendt af en anden end ejeren af køretøjet, og hvorom der er indgået aftale om leasing, leje mv. efter den 16. december 2020. Se pkt. 5.2. om konfiskation efter § 133 a, stk. 2.

2.1.3. Beslaglæggelse efter færdselslovens § 133 a, stk. 3-6

Der skal ske beslaglæggelse i en række tilfælde, hvor den aktuelle overtrædelse giver anledning til frakendelse i gentagelsestilfælde.

Ved lov nr. 695 af 8. juni 2017, der trådte i kraft den 15. december 2017, ændredes mulighederne for at foretage beslaglæggelse med henblik på konfiskation i de tilfælde, hvor den sigtede aktuelt eller tidligere har overtrådt færdselslovens § 54 ved at føre motordrevet køretøj under påvirkning af THC. Det betyder, at det som udgangspunkt ikke er muligt at beslaglægge et køretøj på stedet, alene fordi en fører ved test med narkometer giver udslag for at have THC i kroppen, da udslaget alene indikerer, at der er THC i blodet over 0,001 mg THC pr. kg blod. Det kan kun ved en blodprøve fastslås, om føreren har et indhold af THC i blodet, der overstiger 0,009 mg THC pr. kg blod, og dermed giver grundlag for en ubetinget frakendelse. Der henvises i øvrigt til pkt. 5.3. og 5.4.

3. Forberedelse

4. Jura

I færdselslovens § 133 a, stk. 1, er der fastsat regler om fakultativ konfiskation af motordrevne køretøjer, hvortil der kræves kørekort.

I færdselslovens § 133 a, stk. 2-6, er der fastsat bestemmelser om obligatorisk konfiskation i en række tilfælde.

Færdselslovens § 133 a, stk. 7-11, vedrører konfiskation af lille knallert. Det følger af § 133 a, stk. 14, at der skal ske konfiskation af en knallert, der er konstruktivt ændret, eller som er i en sådan ulovlig stand, at den kan overskride de fastsatte maksimale hastigheder.

Efter færdselslovens § 133 a, stk. 12, skal ejerens køretøj konfiskeres efter stk. 3-11, selv om køretøjet ikke er anvendt ved den aktuelle overtrædelse.

Efter § 133 a, stk. 13, kan bestemmelserne i § 133 a, stk. 2-11, om obligatorisk konfiskation, undtagelsesvis fraviges, hvis særlige grunde taler derfor.

Ved siden af færdselslovens § 133 a gælder straffelovens almindelige regler om konfiskation, jf. færdselslovens § 133 a, stk. 15.

Rigsadvokaten udfærdigede i juli 2009 en redegørelse om konfiskation af motordrevne køretøjer efter færdselslovens § 133 a og udarbejdede i den forbindelse en domssamling, som indeholder en gennemgang af 136 domme om konfiskation. Redegørelsen "Redegørelse fra juli 2009 om konfiskation af motordrevne køretøjer i medfør af færdselslovens § 133 a" og domssamlingen "Bilag til redegørelse om konfiskation af motordrevne køretøjer i medfør af færdselslovens § 133 a" er tilgængelige i Vidensbasen.

4.1. Hvilke køretøjer kan konfiskeres

Som udgangspunkt er det køretøjet, der blev anvendt ved overtrædelsen, som kan/skal konfiskeres. Dette gælder både ved fakultativ og obligatorisk konfiskation.

Det er imidlertid også muligt at konfiskere et køretøj, som føreren ejer, men som ikke er anvendt i forbindelse med overtrædelsen, jf. færdselslovens § 133 a, stk. 1, 2. pkt., og § 133 a, stk. 12. Formålet med disse regler er at sikre, at der ikke sker omgåelse af konfiskationsreglerne ved f.eks. at bytte køretøj med en anden, så kørslen ikke foretages i eget køretøj. Derudover er konfiskation af et køretøj, som føreren ejer, velbegrundet ud fra hensynet til at forebygge yderligere lovovertrædelser, idet risikoen for nye overtrædelser ikke mindskes, hvis den pågældende fortsat beholder sit køretøj. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (lovforslag nr. L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger, pkt. 9.1.3.).

Det fremgår ikke af forarbejderne, hvordan man skal forholde sig, hvis den pågældende er ejer af flere køretøjer.

Højesteret har imidlertid i U 2017.540 H taget stilling til problemstillingen. Sagen drejede sig blandt andet om, hvorvidt der kunne ske konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 1, og § 133 a, stk. 2-10, nu stk. 3-11, jf. den tidligere stk. 11, nu stk. 12. I den konkrete sag havde den tiltalte foretaget i

alt fire kørsler i frakendelsestiden. Højesteret fandt, at der var grundlag for at konfiskere to biler ejet af tiltalte. Den ene bil var anvendt ved den fjerde kørsel, mens den anden bil var anskaffet som erstatning for den bil, der havde været anvendt ved den tredje kørsel. Højesteret fandt derimod ikke, at der var hjemmel til obligatorisk konfiskation af tiltaltes andre biler, der ikke blev anvendt ved de pågældende kørsler. Højesteret fastslog således med dommen, at færdselslovens § 133 a, stk. 11, nu stk. 12, ikke indeholder hjemmel til obligatorisk konfiskation af tiltaltes andre biler, der ikke er anvendt ved den aktuelle overtrædelse. Højesteret fandt, at færdselslovens § 133 a, stk. 11, nu stk. 12, efter sin ordlyd og forarbejder må forstås således, at bestemmelsen er et supplement til stk. 2-10, nu stk. 3-11, og angår de tilfælde, hvor tiltalte ikke er ejer af det køretøj, som anvendes ved den aktuelle overtrædelse, og som derfor ikke kan konfiskeres efter disse bestemmelser.

Højesteret fremhæver i præmisserne i U 2017.540 H, at bestemmelsen i § 133 a, stk. 11, nu stk. 12, efter sin ordlyd og forarbejder må forstås som et supplement til bestemmelsen i § 133 a, stk. 2-10, nu stk. 3-11. Højesterets afgørelse må efter Rigsadvokatens opfattelse forstås således, at bestemmelsen derfor alene hjemler adgang til beslaglæggelse/konfiskation af sigtedes/tiltaltes eget køretøj, når kørslen er foretaget i et køretøj, der ikke ejes af den pågældende, og i disse tilfælde kan der alene ske beslaglæggelse/konfiskation af ét køretøj, uanset hvor mange køretøjer sigtede/tiltalte ejer.

I en situation, hvor den aktuelle kørsel er sket i tredjemands køretøj, og hvor sigtede/tiltalte ejer flere køretøjer, opstår derfor spørgsmålet om, hvilket af disse køretøjer, der i medfør af færdselslovens § 133 a, stk. 12, er genstand for obligatorisk konfiskation. Spørgsmålet er ikke omtalt i forarbejderne til bestemmelsen. Efter forarbejderne er det imidlertid klart, at formålet med bestemmelsen i § 133 a, stk. 12, om obligatorisk konfiskation er at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven ved at fratage ejeren/brugeren muligheden for fortsat at benytte køretøjet. Det er på den baggrund Rigsadvokatens opfattelse, at konfiskationen efter § 133 a, stk. 12 – i tilfælde hvor sigtede/tiltalte ejer flere køretøjer – skal rettes mod det af sigtedes/tiltaltes køretøjer, som i størst grad vil understøtte hensynene bag konfiskationsreglerne. Dette må formodningsvis være det køretøj, som sigtede/tiltalte anvender som sit primære køretøj – dvs. det køretøj som sigtede/tiltalte anvender mest. Hvis det ikke uden en række undersøgelser er muligt at konstatere, hvilket køretøj der må anses for sigtedes/tiltaltes primært benyttede køretøj, må beslaglæggelsen/konfiskationen rettes mod det køretøj, som sigtede/tiltalte anviser.

Konfiskation af tredjemands køretøj

Konfiskation af køretøjer, der ejes af tredjemand, kan eventuelt ske efter straffelovens regler om konfiskation, der gælder ved siden af reglen i færdselslovens § 133 a, jf. § 133 a, stk. 15. Om konfiskation af tredjemands køretøj ved vanvidskørsel efter § 133 a, stk. 2, 2. pkt., se pkt. 5.2.2.

Efter straffelovens § 76, stk. 2, kan konfiskation ske hos den, der er ansvarlig for lovovertrædelsen, og hos den, på hvis vegne den pågældende har handlet. Det følger heraf, at konfiskation af et motordrevet køretøj i medfør af færdselslovens § 133 a, som udgangspunkt ikke kan ske, hvis den pågældende ikke selv ejer køretøjet.

Det følger dog af straffelovens § 77 a, stk. 1, 1. pkt., at genstande, som på grund af deres beskaffenhed i forbindelse med andre foreliggende omstændigheder må befrygtes at ville blive brugt ved en strafbar handling, kan konfiskeres, hvis det er påkrævet for at forebygge den strafbare handling. Konfiskation efter denne bestemmelse kan således ske, uanset om der er begået en forbrydelse og uanset ejerforholdet til genstanden.

Østre Landsret har ved kendelse af 26. december 1993 (refereret i Anklagemyndighedens Årsberetning 1993, s. 91 f.) under henvisning til straffelovens § 77 a beslaglagt en bil, der tilhørte den sigtedes samlever. Den pågældende var sigtet for fem kørsler i samleverens vogn i løbet af en uge, heraf to spirituskørsler. Byretten lagde til grund, at samleveren måtte anses som rette ejer af bilen, men lagde vægt på, at tiltalte var straffet ni gange for spirituskørsel og i den aktuelle sag havde tilstået tre spirituskørsler. Personbilen måtte derfor frygtes at ville blive brugt til yderligere overtrædelser af færdselslovens § 53, stk. 1, hvorfor den blev beslaglagt med henblik på senere konfiskation. Landsretten stadfæstede byrettens kendelse.

Der kan endvidere bl.a. henvises til dom nr. 1.1.48. (konfiskation af samlevers bil) og dom nr. 1.2.5. (konfiskation af bil i sameje) i Rigsadvokatens domssamling "Bilag til redegørelse om konfiskation af motordrevne køretøjer i medfør af færdselslovens § 133 a". Der henvises i øvrigt til U 2015.1467 Ø, hvor der skete konfiskation af en bil, som tiltaltes far ejede, U 2012.3471 Ø hvor der skete konfiskation af en bil, som tiltalte havde solgt og tilbagekøbt og U 2011.2458 Ø, hvor der skete konfiskation af kærestens bil. I U 2013.664 Ø blev en bil, der var anvendt ved spirituskørsel og kørsel uden kørekort, men som var ejet af tiltaltes samlever, ikke konfiskeret med henvisning til, at samleveren på grund af et handicap havde brug for bilen, ligesom det var oplyst, at samleveren ikke havde givet samtykke til tiltaltes kørsler i bilen.

Det må efter Rigsadvokatens opfattelse bero på en konkret vurdering, om der i sager, hvor overtrædelserne ikke kan betegnes som vanvidskørsel, og hvor det anvendte køretøj ejes af tredjemand, kan ske konfiskation af køretøjet i medfør af straffelovens § 77 a. Ved denne vurdering må det efter Rigsadvokatens opfattelse bl.a. tillægges vægt, i hvilket omfang den tiltalte har anvendt køretøjet til færdselsovertrædelser, om tredjemand er klar over og har accepteret, at tiltalte anvender køretøjet, og om tiltalte fortsat vil have mulighed for at råde over køretøjet. Når der er tale om køretøjer i sameje, må der efter Rigsadvokatens opfattelse være en formodning for, at tiltalte kan råde over køretøjet.

Straffelovens regler om værdikonfiskation, om hos hvem der kan ske konfiskation og om konfiskationens retsvirkning ved særlig sikrede rettigheder, finder også anvendelse ved konfiskation efter færdselslovens § 133 a. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 278 af 8. maj 1991 (lovforslag nr. L 51 af 17. januar 1991).

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Fakultativ konfiskation (§ 133 a, stk. 1)

Konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 1

Det følger af færdselslovens § 133 a, stk. 1, at der ved grove overtrædelser af færdselsloven, eller hvor føreren flere gange har gjort sig skyldig i overtrædelse af færdselsloven, kan ske konfiskation af det ved overtrædelserne anvendte motordrevne køretøj, hvortil der kræves kørekort, hvis det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven. Under tilsvarende betingelser kan der ske konfiskation af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, der ejes af den person, der har foretaget overtrædelserne, selv om køretøjet ikke er anvendt ved overtrædelserne.

Ifølge forarbejderne til bestemmelsen har hensigten med bestemmelsen navnlig været, at konfiskation skal kunne ske ved følgende typer af færdselsovertrædelser:

- Grove eller gentagne tilfælde af spirituskørsel, herunder også enkeltstående tilfælde, hvor forholdet er udtryk for en særlig hensynsløs tilsidesættelse af færdselssikkerheden.
- Gentagne kørsler i frakendelsestiden, der viser en manglende respekt for førerrettens frakendelse, uden at antallet af kørsler tilnærmelsesvis nærmer sig 8-10 kørsler i frakendelsestiden.
- Gentagne kørsler uden nogensinde at have erhvervet kørekort.
- Andre grove færdselslovsovertrædelser, f.eks. hensynsløs kørsel.

Der henvises til lov nr. 278 af 8. maj 1991 (lovforslag nr. L 51 af 17. januar 1991, de almindelige bemærkninger, pkt. 3) og lov nr. 363 af 24. maj 2005 (lovforslag nr. L 7 af 23. februar 2005, de almindelige bemærkninger, pkt. 9.1.2.).

Anklagemyndigheden skal på den baggrund overveje at nedlægge påstand om konfiskation i medfør af færdselslovens § 133 a, stk. 1, i alle sager om grove eller gentagne overtrædelser af færdselsloven.

Dette indebærer, at anklagemyndigheden navnlig i sager om uagtsomt manddrab og uagtsom betydelig legemsbeskadigelse i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelser af færdselslovens § 54 – herunder også kørsel med THC i blodet uanset niveau - og/eller særlig hensynsløs kørsel under henvisning til grovhedskriteriet skal overveje, om betingelserne for konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 1, er opfyldt, eller om overtrædelserne medfører obligatorisk konfiskation efter § 133 a, stk. 2, se nærmere pkt. 5.2.

Det bemærkes i den forbindelse, at det i forarbejderne til lov nr. 278 af 8. maj 1991 (lovforslag nr. L 51 af 17. januar 1991) er forudsat, at der i sådanne grove sager også i enkeltstående tilfælde kan være grundlag for konfiskation. Det kan således under henvisning til forholdets grove karakter, herunder særligt den pågældendes manglende forståelse for væsentlige færdselsregler og færdselssikkerheden, være påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven, at køretøjet konfiskeres.

Det er endvidere Rigsadvokatens opfattelse, at anklagemyndigheden i alle gentagelsestilfælde skal overveje, om der er grundlag for konfiskation.

Ved lov nr. 695 af 8. juni 2017 om ændring af sanktionerne for kørsel i THC-påvirket tilstand og af regler om alkoholåse, er der med virkning fra 15. december 2017 indført dels en sondring mellem THC og andre bevidsthedspåvirkende stoffer omfattet af § 54, dels en sondring mellem tre niveauer af THC i blodet. Efter lovændringen har sager om kørsel med lavt THC-niveau i blodet (niveau der overstiger 0,001, men ikke overstiger 0,003 mg THC pr. kg blod) ikke længere gentagelsesvirkning i relation til straf og frakendelse. I forhold til konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 1, fremgår det derimod af afsnit 3.3.2 i lovbemærkningerne (lovforslag nr. L 142 af 22. februar 2017), at der efter omstændighederne vil kunne ske konfiskation i medfør af § 133 a, stk. 1, ved gentagne tilfælde af kørsler med lavt THC-niveau i blodet, hvis det efter en konkret vurdering må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven.

Tilsvarende må efter Rigsadvokatens opfattelse gøre sig gældende i relation til muligheden for konfiskation efter § 133 a, stk. 1, på baggrund af tidligere afgørelser, også selv om afgørelser om kørsel med THC i blodet, som er endeligt pådømt før lovens ikrafttræden, ikke efter den 15. december 2017, hvor lov nr. 695 af 8. juni 2017 trådte i kraft, tillægges gentagelsesvirkning i relation til straf og frakendelse. Reglen i § 133 a, stk. 1, bygger i modsætning til reglerne om obligatorisk konfiskation i § 133 a, stk. 2-11, ikke

på reglerne om frakendelse, men er alene begrundet i, om den pågældende overtrædelse er tilstrækkelig grov, eller om der er tale om gentagelse i et sådan omfang, at konfiskation må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven. Afgørelser om kørsel med THC i blodet fra før lovændringen vil derfor efter omstændighederne på samme måde som afgørelser efter lovændringen kunne begrunde konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 1.

Opmærksomheden henledes på, at gentagelsesbegrebet i § 133 a, stk. 1, blev ændret ved lov nr. 716 af 25. juni 2010 (lovforslag nr. L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger, pkt. 3.4.2.1.), således at det afviger fra strafferettens almindelige gentagelsesbegreb. Formålet med ændringen var at udvide adgangen til konfiskation i gentagelsestilfælde, hvor der ikke foreligger en mellemliggende dom. Hvis en konfiskation må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser, vil der være grundlag for at nedlægge påstand herom i medfør af færdselslovens § 133 a, stk. 1, når flere overtrædelser er til samtidig pådømmelse, uanset at føreren ikke er tidligere straffet.

Det bemærkes, at der tillige er mulighed for at konfiskere lille knallert efter bestemmelsen i § 133 a, stk. 1. Konfiskation af lille knallert efter denne bestemmelse vil i tilfælde af gentagne overtrædelser af færdselsloven kunne ske, selvom de tidligere overtrædelser ikke er begået med lille knallert, men eksempelvis med bil, motorcykel eller stor knallert. Der henvises i den forbindelse til forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 (lovforslag nr. L 137 af 9. februar 2011, de almindelige bemærkninger, pkt. 4.1.3.3.).

5.2. Obligatorisk konfiskation af køretøjer anvendt til vanvidskørsel (§ 133 a, stk. 2)

5.2.1. Konfiskation af ejerens eget køretøj efter færdselslovens § 133 a, stk. 2, 1. pkt.

Efter færdselslovens § 133, stk. 2, 1. pkt., skal der ske konfiskation af det anvendte køretøj allerede første gang **ejeren** af et køretøj har gjort sig skyldig i vanvidskørsel. Vanvidskørsel defineres ved en af følgende overtrædelser:

- Uagtsomt manddrab under særligt skærpene omstændigheder (straffelovens § 241, 2. pkt.),
- Uagtsom forvoldelse af betydelig skade på nogens legeme eller helbred under særligt skærpene omstændigheder (straffelovens § 249, 2. pkt.),
- Forsætlig forvoldelse af nærliggende fare for nogens liv eller førlighed (straffelovens § 252, stk. 1),
- Særlig hensynsløs kørsel (færdselslovens § 118, stk. 10),
- Kørsel med en hastighedsoverskridelse på mere end 100 pct. ved kørsel med over 100 km i timen,
- Kørsel med en hastighed på 200 km i timen eller der over, og
- Spirituskørsel med en promille over 2,00.

Det er en betingelse for konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 2, 1. pkt., at overtrædelser i den konkrete sag vil medføre en ubetinget førerretsfrakendelse for spirituskørsel over 2,0 promille efter færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 1, eller i øvrigt vil medføre førerretsfrakendelse efter færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 4, 10 eller 11. Bestemmelsen blev ændret ved lov nr. 534 af 27. marts 2021 og finder anvendelse for forhold begået den 31. marts 2021 eller senere.

Det er en betingelse for konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 2, 1. pkt., at det anvendte køretøj er ejet af føreren.

Der kan ske konfiskation af et køretøj, hvortil der kræves kørekort, bortset fra lille knallert. Bestemmelsen finder dermed anvendelse for bil, bus, lastbil, motorcykel, traktor, motorknallert og stor knallert.

Lille knallert skal konfiskeres efter færdselslovens § 133 a, stk. 7, hvis ejeren af køretøjet har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en alkoholkoncentration i blodet under eller efter kørslen på over 2,00 promille eller en alkoholkoncentration i udåndingsluften under eller efter kørslen på over 1,00 mg pr. liter luft. De øvrige bestemmelser om vanvidskørsel medfører ikke obligatorisk konfiskation af lille knallert. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 534 af 27. marts 2021 (L 127 af 16. december 2020, de specielle bemærkninger til nr. 13). Se pkt. 5.6.1.

5.2.2. Konfiskation af tredjemands køretøj efter færdselslovens § 133 a, stk. 2, 2. pkt.

Ved lov nr. 534 af 27. marts 2021 blev færdselslovens § 133 a, stk. 2, 2. pkt. indført. Bestemmelsen finder anvendelse for forhold begået den 31. marts 2021 eller senere.

Efter færdselslovens § 133 a, stk. 2, 2. pkt., skal køretøjer konfiskeres i de tilfælde, hvor køretøjet føres af en anden person end køretøjets ejer, og føreren har gjort sig skyldig i vanvidskørsel, som det er defineret i § 133 a, stk. 2, 1. pkt., medmindre konfiskation må anses for uforholdsmæssigt indgribende. Det følger af forarbejderne, at konfiskation ikke kan ske, hvis det vil være uforholdsmæssigt indgribende for køretøjets ejer, navnlig henset til ejerens mulighed for at kunne vide, at køretøjet ville blive anvendt til vanvidskørsel, og ejerens mulighed for at tage alle rimelige skridt til at sikre sin økonomiske stilling i anledning af overdragelsen af køretøjet til den anden person, jf. Transportudvalgets betænkning af 15. marts 2021 over forslag til lov om ændring af færdselsloven (skærpet indsats mod vanvidskørsel), bemærkningerne til nr. 2.

Bestemmelsen medfører, at der vil skulle ske konfiskation uanset ejerforholdet for det anvendte køretøj. Det betyder, at det anvendte køretøj skal konfiskeres, selvom det er ejet i sameje, ejet af en ægtefælle eller samlever, eller hvis det er lånt, lejet eller leaset mv.

Færdselslovens § 133 a, stk. 2, 2. pkt., finder anvendelse for så vidt angår køretøjer, der er blevet anvendt af en anden end ejeren af køretøjet, og hvorom der er indgået aftale om leasing, leje mv. efter den 16. december 2020.

Det betyder, at anklagemyndigheden som udgangspunkt skal nedlægge påstand om konfiskation af tredjemands køretøj efter færdselslovens § 133 a, stk. 2, 2. pkt., hvis køretøjet er anvendt til vanvidskørsel, jf. § 133 a, stk. 2, 1. pkt. Der vil ikke kunne ske konfiskation, hvis ejeren kan godtgøre, at konfiskationen er uforholdsmæssigt indgribende. Der vil ved vurderingen af, om konfiskation anses for uforholdsmæssigt indgribende, skulle anlægges en helhedsvurdering af sagens samlede omstændigheder. Se mere herom under pkt. 5.2.2.1.

Der henvises i øvrigt til forarbejderne til lov nr. 534 af 27. marts 2021 (L 127 af 16. december 2020, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.5.2.3 og Transportudvalgets betænkning af 15. marts 2021 over forslag til lov om ændring af færdselsloven (skærpet indsats mod vanvidskørsel), bemærkninger til nr. 2.

5.2.2.1. Er konfiskation uforholdsmæssigt indgribende for ejeren af køretøjet?

Ved vurderingen af, hvorvidt konfiskation er uforholdsmæssigt indgribende for ejeren af køretøjet, skal der anlægges en helhedsvurdering af sagens samlede omstændigheder.

Det fremgår af forarbejderne, at der i denne helhedsvurdering navnlig skal henses til ejerens mulighed for at kunne vide, at køretøjet ville blive anvendt til vanvidskørsel, og ejerens mulighed for at tage alle rimelige skridt til at sikre sin økonomiske stilling i anledning af overdragelsen af køretøjet til den anden person.

Konfiskation vil derudover kunne undlades efter færdselslovens § 133 a, stk. 13, når særlige grunde undtagelsesvist taler herfor. Det vil navnlig være tilfældet i situationer, hvor eksempelvis ganske særlige familiemæssige eller sociale forhold vil bevirke, at konfiskation i det konkrete tilfælde vil have uforholdsmæssigt indgribende betydning for den pågældende. Der henvises til pkt. 5.5.

Derudover vil konfiskation i alle tilfælde være uforholdsmæssigt indgribende for ejeren, hvis det kan dokumenteres, at det anvendte køretøj på gerningstidspunktet var stjålet, jf. forarbejderne til lov nr. 534 af 27. marts 2021 (L 127 af 16. december 2020, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.5.2.3.).

Ejerens mulighed for at kunne vide, at køretøjet ville blive anvendt til vanvidskørsel

Baggrunden for, at spørgsmålet om ejerens mulighed for at kunne vide, at køretøjet ville blive anvendt til vanvidskørsel, skal indgå i helhedsvurderingen er bl.a. EU-Domstolens dom af 14. januar 2021 (sag C 393/19). I denne dom udtalte EU-Domstolen, at artikel 2, stk. 1, i Rådets rammeafgørelse 2005/212 af 24. februar 2005 om konfiskation af udbytte, redskaber og formuegoder fra strafbart forhold sammenholdt med Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder (Charteret) artikel 17, stk. 1 (om ejendomsretten), er til hinder for en national lovgivning, der gør det muligt at konfiskere et redskab, der er blevet anvendt til at begå alvorligt smugleri, når dette tilhører en tredjemand i god tro. EU-Domstolen udtalte, at konfiskation fra tredjemand i god tro, som ikke vidste eller kunne vide, at hans formuegode blev anvendt til at begå en lovovertrædelse, udgør et uforholdsmæssigt og uantageligt indgreb over for det centrale indhold af denne persons ejendomsret. Der henvises i øvrigt til Transportudvalgets betænkning af 15. marts 2021 over forslag til lov om ændring af færdselsloven (skærpet indsats mod vanvidskørsel), bemærkninger til nr. 2.

I forbindelse med ejerens mulighed for at kunne vide, at køretøjet ville blive anvendt til vanvidskørsel skal der foretages en samlet vurdering af, om det måtte anses for helt upåregneligt for ejeren, at køretøjet ville blive anvendt på denne måde. Det vil skulle indgå i denne vurdering, om ejeren har kendskab til eller har benyttet alle tilgængelige muligheder for at opnå viden om forhold, som kan belyse risikoen for, at køretøjet ville blive anvendt til vanvidskørsel.

Der skal i den forbindelse navnlig lægges vægt på ejerens forhold og adfærd, herunder om ejeren af køretøjet har udvist agtpågivenhed.

Det følger af forarbejderne til lov nr. 534 af 27. marts 2021 (Transportudvalgets betænkning af 15. marts 2021 over forslag til lov om ændring af færdselsloven (skærpet indsats mod vanvidskørsel), bemærkninger til nr. 2), at ejerens forhold og adfærd kan belyses ved følgende:

- Oplysninger om, at den person, der ønsker køretøjet overdraget til sig, ikke tidligere har begået flere eller grovere færdselsovertrædelser eller andre relevante lovovertrædelser. Det må normalt tale

for, at det er påregneligt for ejeren, at køretøjet vil blive anvendt til vanvidskørsel, hvis den pågældende tidligere har begået sådanne overtrædelser. Dette kan f.eks. ske ved at udbede sig førerens straffeattest. Det forventes, at der med virkning fra efteråret 2021 vil ske en ændring af kriminalregisterbekendtgørelsen, således at færdselslovsovertrædelser, som har medført ubetinget eller betinget frihedsstraf, kommer til at fremgå af den private straffeattest.

- Oplysninger om, at den person, køretøjet overdrages til, har afgivet en tro- og loveerklæring på, at vedkommende ikke tidligere har begået bestemte relevante lovovertrædelser.
- Oplysninger om, hvorvidt ejeren har undersøgt forhold, der kan indikere, at køretøjet er tiltænkt en anden person end den, køretøjet overdrages til. Dette kan f.eks. være oplysninger i bilbogen om, at en leasingtager allerede er registreret som ejer af et eller flere køretøjer. Det kan også være oplysninger om, at ejeren har kendskab til, at leasingtageren/lejereren allerede har leaset eller lejet et ikke ubetydeligt antal køretøjer inden for en kortere tidsperiode.
- Oplysninger om, hvorvidt ejeren har undersøgt, hvem der vil få adgang til køretøjet. Leasingselskaber bør f.eks. sikre sig, at leasingtageren også vil være den reelle bruger af køretøjet. Dette kan bl.a. ske ved at indhente oplysninger herom i forbindelse med aftaleindgåelsen.

Ejers økonomiske stilling i anledning af overdragelse af køretøjet til en anden person

Ud over spørgsmålet om ejers mulighed for at kunne vide, at køretøjet ville blive anvendt til vanvidskørsel, vil ejers mulighed for at tage alle rimelige skridt til at sikre sin økonomiske stilling i anledning af overdragelsen af køretøjet til den anden person, skulle indgå i helhedsvurderingen. Dette vil skulle indgå i den samlede helhedsvurdering, selv om ejeren i et konkret tilfælde vurderes ikke at have haft mulighed for at kunne vide, at køretøjet ville blive anvendt til vanvidskørsel.

Det fremgår af forarbejderne, at udgangspunktet om konfiskation i den forbindelse bl.a. vil skulle fraviges, hvis ejeren godtgør, at adgangen til at gøre et erstatningskrav gældende over for føreren ikke er tilstrækkelig til at forhindre, at konfiskationen er uforholdsmæssigt indgribende.

Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis ejeren godtgør, at særlige omstændigheder konkret gør et erstatningskrav illusorisk. Det forudsættes i den forbindelse, at alene omstændigheder, som ejeren af køretøjet ikke med rimelighed ville have kunnet forudse, vil kunne begrunde, at konfiskation undlades med henvisning til, at et eventuelt erstatningskrav er illusorisk.

Det fremgår videre af forarbejderne, at førerens død eller konkurs i tilfælde, hvor førerens bo ikke kan dække kravet, efter omstændighederne kan være tilstrækkeligt til at bringe undtagelsesbestemmelsen i anvendelse, forudsat at ejeren af køretøjet ikke kendte eller burde have kendt til de omstændigheder, der gør kravet mod boet dækningsløst.

Det kan i den forbindelse være relevant for ejeren af køretøjet at undersøge følgende:

- Lejerens eller leasingtagerens økonomiske forhold med henblik på at sikre mulighed for at tage forholdsregler over for førerens potentielle manglende betalingsevne.
- Om den person, køretøjet overdrages til, er den reelle bruger af køretøjet og ikke f.eks. en stråmand. Et udlejningsselskab/leasingselskab bør f.eks. så vidt muligt sikre sig, eksempelvis gennem eSkatData, at de oplysninger om leasingtagers indkomstforhold, der afgives i forbindelse med indgåelsen af en leasingkontrakt, er korrekte. Hvis ikke ejeren har adgang til eSkatData, kan ejeren anmode lejereren eller leasingtageren om på anden vis at belyse sine økonomiske forhold, f.eks. gennem fremlæggelse af årsopgørelser, lønsedler.

- Om leasingydelsen betales ved større kontantbeløb. Dette vil som udgangspunkt skulle give ejeren anledning til en mere indgående undersøgelse af førerens økonomiske forhold.

Der henvises i øvrigt til forarbejderne til lov nr. 534 af 27. marts 2021 (Transportudvalgets betænkning af 15. marts 2021 over forslag til lov om ændring af færdselsloven (skærpet indsats mod vanvidskørsel), bemærkninger til nr. 2).

5.2.2.2. Særligt om konfiskation af tredjemands køretøj, når denne er privatperson, jf. § 133 a, stk. 2, 2. pkt.

Når et køretøj er ejet af en privatperson, og der er tale om privat udlån af køretøjet, der anvendes til vanvidskørsel, er det også ejerens agtpågivenhed, der er afgørende for, om der kan ske konfiskation. Det skal i den forbindelse indgå i vurderingen, hvilke muligheder den pågældende havde for at vurdere, om der var en risiko for, at bilen ville blive anvendt til en overtrædelse, der kan medføre konfiskation, og om disse muligheder er udnyttet.

Ejeren, der har udlånt et køretøj privat, må som udgangspunkt forudsættes at have tilstrækkeligt kendskab til den person, som vedkommende vælger at udlåne køretøjet til.

Der vil i den forbindelse bl.a. skulle lægges vægt på ejerens mulighed for at kunne vide, at køretøjet ville blive anvendt til vanvidskørsel. Det vil bl.a. kunne indgå, om føreren tidligere har begået mange eller grovere færdselslovsovertrædelser eller andre relevante lovovertrædelser. Det vil også kunne indgå i vurderingen, om lovovertrædelsen begås i ejerens køretøj, men af en anden end den person, ejeren lånte køretøjet ud til. Der vil dog også ved privat udlån kunne lægges vægt på, hvad ejeren i det interne låneforhold har gjort for at sikre sig, at køretøjet alene ville blive ført af den person, køretøjet udlånes til.

Selv om ejeren i et konkret tilfælde vurderes ikke at have haft mulighed for at kunne vide, at køretøjet ville blive anvendt til vanvidskørsel, vil det også for private udlån ved den samlede helhedsvurdering skulle indgå, om ejeren har taget alle rimelige skridt til at sikre sin økonomiske stilling i anledning af overdragelsen af køretøjet til den anden person.

Det vil i den forbindelse skulle tages i betragtning, at private ikke har samme muligheder som professionelle udlejere/leasingselskaber for at undersøge andres økonomiske forhold.

Der henvises i øvrigt til forarbejderne til lov nr. 534 af 27. marts 2021 (Transportudvalgets betænkning af 15. marts 2021 over forslag til lov om ændring af færdselsloven (skærpet indsats mod vanvidskørsel), bemærkninger til nr. 2).

5.2.2.3. Ejers adgang til domstolsprøvelse ved konfiskation fra tredjemand

Ejeren af et køretøj, der er blevet anvendt til vanvidskørsel, og som på den baggrund som udgangspunkt skal konfiskeres, har adgang til effektiv prøvelse af både beslaglæggelsen og den efterfølgende konfiskation af køretøjet.

Det fremgår af færdselslovens § 119, stk. 1, at sager om tredjemandskonfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 2, 2. pkt., på samme måde som øvrige sager om overtrædelse af færdselsloven, skal behandles

efter samme processuelle regler som andre straffesager. Der henvises i øvrigt til forarbejderne til lov nr. 534 af 27. marts 2021 (L 127 af 16. december 2020, de almindelige bemærkninger, afsnit 2.5.1.3 og 2.5.1.4).

Det betyder, at en sag, der omhandler spørgsmålet om konfiskation af tredjemands køretøj efter færdselslovens § 133 a, stk. 2, 2. pkt., indledes med en tilkendegivelse om konfiskation. Straffesagen mod føreren indledes som hidtil med et anklageskrift, jf. retsplejelovens § 834. Uanset om konfiskationsspørgsmålet behandles sammen med straffesagen eller som en udskilt sag, har køretøjets ejer ret til at udtale sig og ret til at få beskikket en offentlig forsvarer, jf. færdselslovens § 119, stk. 6.

Forsvareren skal bistå ejeren i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt konfiskation efter § 133 a, stk. 2, 2. pkt., er uforholdsmæssigt indgribende. Forsvareren vil endvidere skulle bistå ejeren med et eventuelt erstatningskrav mod føreren som følge af konfiskationen.

Det forudsættes, at forsvareren skal være til stede under hovedforhandlingen for så vidt angår behandlingen af spørgsmålet om konfiskation. Hvis køretøjets ejers forsvarer udebliver fra hovedforhandlingen, når spørgsmålet om konfiskation skal behandles, må retten udsætte behandlingen af spørgsmålet om konfiskation. Den beskikkede forsvarers tilstedeværelse er imidlertid ikke påkrævet for så vidt angår behandling af spørgsmålet om skyld i det strafferetlige forhold, der har givet anledning til konfiskationen.

Den beskikkede forsvarer for ejeren har i relation til spørgsmålet om konfiskation samme rettigheder og forpligtelser som en sigtedes beskikkede forsvarer, jf. retsplejelovens kapitel 66. Det betyder bl.a., at forsvareren har ret til aktindsigt efter retsplejelovens § 729 a, men at denne ret til aktindsigt er begrænset til materiale, der er relevant i forhold til spørgsmålet om konfiskation. Forsvareren har ret til at afhøre føreren i det omfang, det er relevant for vurderingen af, om konfiskationen er uforholdsmæssigt indgribende for ejeren. Det kan eksempelvis være spørgsmål om ejerens økonomiske forhold og betalingsevne. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 534 af 27. marts 2021 (L 127 af 16. december 2020, de almindelige bemærkninger, afsnit 2.5.1.6).

Det forudsættes i forarbejderne, at anke af konfiskationsspørgsmålet efter § 133 a, stk. 2, 2. pkt., skal behandles efter strafferetsplejens regler. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 534 af 27. marts 2021 (L 127 af 16. december 2020, de specielle bemærkninger til nr. 6).

Udskillelse af spørgsmålet om ejerens erstatningskrav

Det følger af retsplejelovens § 991, stk. 4, at retten på ethvert trin under straffesagen kan nægte at forfølge et erstatningskrav, hvis den finder, at behandlingen af erstatningskravet under straffesagen ikke kan ske uden væsentlig ulempe. Da der i nogle tilfælde vil være indbyrdes sammenhæng mellem spørgsmålet om tredjemandskonfiskation og erstatning, finder retsplejelovens § 991, stk. 4, alene anvendelse i sager om tredjemandskonfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 2, 2. pkt., i det omfang retten kan afgøre spørgsmålet om tredjemandskonfiskation uden samtidig at tage erstatningskravet under pådømmelse. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 534 af 27. marts 2021 (L 127 af 16. december 2020, de almindelige bemærkninger pkt. 2.5.2.5).

Det vil eksempelvis være tilfældet, hvis retten finder det bevist, at der er grundlag for konfiskation, fordi ejeren af bilen ikke i tilstrækkelig grad har godtgjort, at et erstatningskrav er illusorisk, eller der i øvrigt foreligger andre grunde til at undlade konfiskation, og der alene er tvivl om opgørelsen af erstatningskra-

vets nærmere størrelse. I disse tilfælde vil spørgsmålet om konfiskation kunne behandles, og den nærmere økonomiske opgørelse af erstatningskravet vil herefter kunne udskilles efter retsplejelovens § 991, stk. 4.

Ejeren af køretøjet kan indtil sagens optagelse til dom tilbagekalde sin begæring om, at erstatningskravet behandles under straffesagen eller en selvstændig sag om konfiskation, og i stedet indbringe kravet i den borgerlige retsplejes former, jf. retsplejelovens § 991, stk. 4. Hvis dette sker, vil retten skulle tage stilling til spørgsmålet om konfiskation på det foreliggende grundlag. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 534 af 27. marts 2021 (L 127 af 16. december 2020, de almindelige bemærkninger pkt. 2.5.2.5).

5.3. Obligatorisk konfiskation ved tre overtrædelser inden for tre år (§ 133 a, stk. 3 og 6)

5.3.1. Konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 3

Efter færdselslovens § 133 a, stk. 3, skal der ske konfiskation, hvis ejeren af køretøjet har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 1-3 eller 5, eller § 129 b, stk. 1, nr. 1, og den pågældende to gange tidligere inden for de seneste tre år, før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold, der efter § 126, stk. 1, nr. 1-3 eller 5, eller § 129 b, stk. 1, nr. 1, har medført eller medfører ubetinget frakendelse af førerretten, forhold, der har medført ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 4, 10 eller 11, eller forhold som nævnt i § 133 a, stk. 6, nr. 1 (§ 56, stk. 1, 1. pkt., § 62, stk. 1, eller § 117 a, om kørsel uden kørekort og kørsel i frakendelsestiden).

Ved lov nr. 534 af 27. marts 2021 blev § 133 a, stk. 3, nr. 2 ændret, således at forhold, der har medført ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 4, 10 eller 11, fremgår af bestemmelsen. Som følge af ændring af § 133 a, stk. 2, vil overtrædelser omfattet af § 126, stk. 1, nr. 4, 10 eller 11, ikke længere indgå i grundlaget for konfiskation i gentagelsestilfælde som den aktuelle overtrædelse i forhold til § 133 a, stk. 3, nr. 1, idet overtrædelser omfattet af § 126, stk. 1, nr. 4, 10 eller 11, vil medføre obligatorisk konfiskation allerede i førstegangstilfælde efter § 133 a, stk. 2.

Bestemmelsen i § 133 a, stk. 3, blev indsat i færdselsloven ved lov nr. 716 af 25. juni 2010. Det er underordnet, om der er tale om tre tilfælde af samme type overtrædelse, der kan begrunde en frakendelse, eller om forseelserne er af forskellig karakter. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen (L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.4.2.2.).

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at konfiskationsbestemmelsens gentagelsesbegreb ikke skal forstås på samme måde som det sædvanlige gentagelsesbegreb i straffelovens § 84, stk. 1, idet der skal ske konfiskation, uanset om forholdene er til samtidig pådømmelse, eller om der foreligger mellemliggende afgørelser.

Ved lov nr. 695 af 8. juni 2017 om ændring af sanktionerne for kørsel i THC-påvirket tilstand og af regler om alkoholåse, er der med virkning fra 15. december 2017 indført dels en sondring mellem THC og andre bevidsthedspåvirkende stoffer omfattet af § 54, dels en sondring mellem tre niveauer THC i blodet. Efter lovændringen er det alene kørsel med højt THC-niveau i blodet (niveau der overstiger 0,009 mg THC pr. kg blod), der medfører ubetinget frakendelse og dermed kan anses som én af de to tidligere forhold omtalt i § 133 a, stk. 3, nr. 2. Kørsel med lavt eller mellem niveau af THC i blodet er ikke (længere) omfattet af bestemmelsen.

Efter lovændringen i 2017 om kørsel i THC-påvirket tilstand har tidligere afgørelser, der er endeligt pådømt inden lovens ikrafttræden den 15. december 2017, og som alene omhandler kørsel med THC i blodet, ikke længere gentagelsesvirkning i forhold til straf og frakendelse. En sådan afgørelse kan derfor heller ikke tillægges vægt som én af de to tidligere forhold omtalt i § 133 a, stk. 3, nr. 2. Det vil derfor ved tidligere afgørelser fra før 15. december 2017 om overtrædelse af § 54 være nødvendigt at fremskaffe selve afgørelsen med henblik på at konstatere, om den tidligere afgørelse omhandler THC eller et andet bevidsthedspåvirkende stof. Kun hvis der er tale om andet bevidsthedspåvirkende stof end THC kan afgørelsen være gentagelsesmæssig relevant ved vurderingen af, om der skal ske obligatorisk konfiskation. Se pkt. 5.1. om spørgsmålet om fakultativ konfiskation.

Ved lov nr. 697 af 8. juni 2017 om ændring af sanktionerne på køre- og hviletidsområdet m.v., der trådte i kraft den 1. juni 2018, blev der indført et separat frakendelsessystem for tunge køretøjer, og i den forbindelse blev færdselslovens § 129 b indsat i færdselsloven. I medfør af § 129 b, stk. 1, nr. 1, skal førerretten til tunge køretøjer frakendes, såfremt føreren har ført køretøjet, selvom denne vidste eller burde vide, at der var foretaget uautoriseret indgreb i køretøjets takograf eller dennes forbindelser. Dette var tidligere reguleret i færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 4. En afgørelse om frakendelse af førerretten på baggrund af § 129 b, stk. 1, nr. 1, kan således indgå i grundlaget for en konfiskation i medfør af § 133 a, stk. 3.

Det er i forarbejderne til lov nr. 697 af 8. juni 2017 (L 158 af 15. marts 2017, de almindelige bemærkninger pkt. 2.4.2.) anført, at selvom der er indført et separat frakendelsessystem for tunge køretøjer, så er overtrædelse af reglerne om uautoriseret indgreb i køretøjets takograf eller dennes forbindelser så alvorlig en forseelse, at muligheden for konfiskation i medfør af § 133 a, stk. 3, nr. 2, ikke bør ændres. Det er på den baggrund Rigsadvokaten opfattelse, at en tidligere afgørelse – fra før 1. juni 2018 - om frakendelse af førerretten i medfør af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 4, som følge af at en fører har ført køretøjet, selvom denne vidste eller burde vide at der var foretaget uautoriseret indgreb i køretøjets takograf eller dennes forbindelser, ligeledes kan indgå i grundlaget for en konfiskation i medfør af § 133 a, stk. 3, nr. 2, såfremt de øvrige betingelser for konfiskation er opfyldt.

5.3.2. Konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 6

Efter færdselslovens § 133 a, stk. 6, skal der ligeledes ske konfiskation, hvis ejeren af et køretøj har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 56, stk. 1, 1. pkt., § 62, stk. 1, eller § 117 a (om kørsel uden kørekort og kørsel i frakendelsestiden), og den pågældende to gange tidligere, inden for de seneste tre år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i overtrædelse, som nævnt i § 133 a, stk. 3, nr. 1, eller forhold, der har medført ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 4, 10 eller 11.

§ 133 a, stk. 6 (tidligere stk. 4), blev i sin oprindelige form indsat i færdselsloven ved lov nr. 184 af 8. marts 2011. Formålet med bestemmelsen er at tillægge kørsel uden kørekort og kørsel i frakendelsestiden samme betydning i konfiskationsretlig henseende som overtrædelser, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten efter færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 1-5, 10 eller 11, eller § 129 b, stk. 1, nr. 1. Det fremgår af forarbejderne til lovændringen (L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 4.2.).

Det er ifølge forarbejderne underordnet, om der er tale om tre tilfælde af samme type overtrædelse, eller om forseelserne er af forskellig karakter, ligesom det er hensigten, at konfiskation skal ske, uanset om de begåede forhold er til samtidig pådømmelse, eller om der foreligger mellemliggende afgørelser. Derimod er det ikke hensigten, at flere overtrædelser begået under ét og samme kørselsforløb skal kunne føre

til obligatorisk konfiskation. Det er således forudsat, at de tre overtrædelser, der giver anledning til obligatorisk konfiskation, skal være begået i forbindelse med tre forskellige kørselsforløb.

Bestemmelsen § 133 a, stk. 6, nr. 2, blev senest ændret ved lov nr. 534 af 27. marts 2021, som trådte i kraft 31. marts 2021. Det blev i den forbindelse tilføjet til bestemmelsen, at forhold, der har medført ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 4, 10 eller 11, tillige kan medføre konfiskation efter denne bestemmelse, idet disse bestemmelser ikke længere fremgår af § 133 a, stk. 3. Se nærmere i afsnit om konfiskation efter § 133 a, stk. 3, se pkt. 5.3.1.

Særligt for så vidt angår kørsel uden kørekort forudsættes konfiskationsbestemmelsen ifølge forarbejderne anvendt i forhold til overtrædelser, der består i, at føreren kører uden at have nogen førerret på det omhandlede tidspunkt, f.eks. hvor føreren aldrig har erhvervet kørekort, ikke har generhvervet førerretten efter udløbet af en frakendelse, kører i strid med et kørselsforbud eller kører på trods af, at førerretten er administrativt inddraget af politiet, f.eks. på grund af helbredsmæssige forhold. Medmindre særlige grunde undtagelsesvis taler for at undlade konfiskation, jf. færdselslovens § 133 a, stk. 13, forudsættes bestemmelsen også anvendt i de tilfælde, hvor personen uden førerret på gerningstidspunktet var i gang med at tage kørekort. Omvendt forudsættes bestemmelsen ikke at skulle anvendes på den type af overtrædelser, der består i, at en fører har kørekort til en kategori, men kører i et køretøj, der hører til en anden kategori, eller tilfælde hvor en udlænding kører her i landet i strid med reglerne om ombytning af udenlandsk kørekort til dansk kørekort mv.

5.4. Obligatorisk konfiskation på grund af spirituskørsel eller kørsel med bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet mv. i gentagelsestilfælde (§ 133 a, stk. 4 og 5)

5.4.1. Konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 4

Det følger af færdselslovens § 133 a, stk. 4, at der skal ske konfiskation, hvis ejeren af et køretøj har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 1 eller 2 (spirituskørsel og § 54-kørsel, bortset fra THC-kørsel med lavt og mellem niveau), og den pågældende tidligere, inden for de seneste 3 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i spirituskørsel eller overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, der har medført betinget frakendelse af førerretten efter § 125, stk. 1, nr. 5 eller 6, eller § 126, stk. 2, eller er indgået ved en afgørelse om ubetinget frakendelse efter § 126, stk. 1, nr. 6-9.

Færdselslovens § 133 a, stk. 4 (tidligere stk. 3), blev i sin oprindelige form indsat ved lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005). Bestemmelsen blev senere ændret ved lov nr. 524 af 6. juni 2007 (L 180 af 14. marts 2007), hvor bl.a. overtrædelser af § 54, stk. 2, under skærpende omstændigheder, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten, blev omfattet, og ved lov nr. 716 af 25. juni 2010 (L 179 af 26. marts 2010), hvor bestemmelsen blev yderligere skærpet. Ved lov nr. 184 af 8. marts 2011 (L 101 af 15. december 2010), blev overtrædelser af § 54, stk. 1, 1. pkt. (nu § 54, stk. 1, nr. 1 og 2), der har medført ubetinget frakendelse, også omfattet af bestemmelsen. Bestemmelsen blev yderligere skærpet ved lov nr. 457 af 14. maj 2014 (L 113 af 15. januar 2014), hvorefter det blev tilstrækkeligt, at den tidligere spirituskørsel eller § 54-kørsel havde medført betinget frakendelse af førerretten.

Bestemmelsen blev desuden ændret ved lov nr. 154 af 18. februar 2015, hvorefter konfiskation nu også skal ske i de tilfælde, hvor den tidligere spirituskørsel eller § 54-kørsel er indgået ved en afgørelse om

ubetinget frakendelse af førerretten i medfør af § 126, stk. 1, nr. 6-9. Dette gælder, hvor det nye forhold er begået 20. februar 2015 eller senere.

Ved lov nr. 695 af 8. juni 2017 om ændring af sanktionerne for kørsel i THC-påvirket tilstand og af regler om alkoholase, er der med virkning fra 15. december 2017 indført dels en sondring mellem THC og andre bevidsthedspåvirkende stoffer omfattet af § 54, dels en sondring mellem tre niveauer THC i blodet. Efter lovændringen medfører kørsel med højt THC-niveau i blodet (niveau der overstiger 0,009 mg THC pr. kg blod) ubetinget frakendelse, kørsel med mellem THC-niveau i blodet (niveau der overstiger 0,003, men ikke overstiger 0,009 mg THC pr. kg blod) medfører betinget frakendelse, og kørsel med lavt THC-niveau i blodet (niveau der overstiger 0,001, men ikke overstiger 0,003 mg THC pr. kg blod) medfører et klip. Efter lovændringen i 2017 om kørsel i THC-påvirket tilstand har tidligere sager, der er endeligt pådømt inden lovens ikrafttræden den 15. december 2017, og som alene omhandler kørsel med THC i blodet, ikke længere gentagelsesvirkning i forhold til straf og frakendelse. En sådan afgørelse fra før 15. december 2017 kan derfor heller ikke tillægges vægt som det tidligere forhold omtalt i § 133 a, stk. 4, nr. 2. Det vil derfor ved tidligere afgørelser fra før 15. december 2017 om overtrædelse af § 54 være nødvendigt at fremskaffe selve afgørelsen med henblik på at konstatere, om den tidligere afgørelse omhandler THC eller et andet bevidsthedspåvirkende stof. Kun hvis der er tale om andet bevidsthedspåvirkende stof end THC kan afgørelsen være gentagelsesmæssig relevant ved vurderingen af, om der skal ske obligatorisk konfiskation. Se pkt. 5.1. om spørgsmålet om fakultativ konfiskation.

Ved lov nr. 697 af 8. juni 2017 om ændring af sanktionerne på køre- og hviletidsområdet m.v., der trådte i kraft den 1. juni 2018, blev der indført et separat frakendelsessystem for tunge køretøjer. I den forbindelse blev bestemmelserne i den tidligere § 125, stk. 1, nr. 5-7, om frakendelse som følge af overtrædelse af reglerne om størst tilladte totalvægt, reglerne om køre- og hviletid og reglerne vedrørende takografen ophævet, og færdselslovens § 129 a blev indsat. § 129 a dækker nu frakendelse af førerretten til tunge køretøjer som følge af de nævnte overtrædelser. § 133 a, stk. 4, blev ligeledes ændret pr. 1. juni 2018, idet overtrædelser af reglerne om størst tilladte totalvægt, reglerne om køre- og hviletid og reglerne vedrørende takografen ikke længere kan indgå i grundlaget for konfiskation. Det er Rigsadvokatens opfattelse, at tidligere afgørelser fra før 1. juni 2018, om frakendelse af førerretten som følge af overtrædelse af reglerne om størst tilladte totalvægt, reglerne om køre- og hviletid og reglerne vedrørende takografen således heller ikke vil kunne anvendes som grundlag for en konfiskation i medfør § 133 a, stk. 4.

Da det er en forudsætning for obligatorisk konfiskation efter stk. 4, at det første forhold har givet anledning til en betinget frakendelse eller er indgået ved en afgørelse om ubetinget frakendelse, inden det andet forhold begås, vil to forhold til samtidig pådømmelse ikke i sig selv kunne give anledning til obligatorisk konfiskation efter § 133 a, stk. 4. Det har til gengæld ingen betydning, om der er tale om samme type overtrædelser eller forskellige overtrædelser, idet overtrædelserne har indbyrdes gentagelsesvirkning. Det følger af forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010 (L 179 af 26. marts 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 3.4.2.2), forarbejderne til lov nr. 184 af 8. marts 2011 (L 101 af 15. december 2010, de almindelige bemærkninger pkt. 4.1.2.2), forarbejderne til lov nr. 457 af 14. maj 2014 (L 113 af 15. januar 2014, de specielle bemærkninger til nr. 22) og forarbejderne til lov nr. 154 af 18. februar 2015 (L 69 af 13. november 2014).

5.4.2. Konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 5

Efter færdselslovens § 133 a, stk. 5, skal der ligeledes ske konfiskation, hvis ejeren af køretøjet har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 1 eller 2

(spirituskørsel og § 54-kørsel, bortset fra THC-kørsel med lavt og mellem niveau), og den pågældende tidligere, inden for de seneste 5 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold som nævnt i § 133 a, stk. 5, nr. 1, der har medført ubetinget frakendelse. Bestemmelsen indebærer i forhold til stk. 4, at gentagelsesvirkningen udvides til 5 år, hvis den tidligere frakendelse var ubetinget.

Bestemmelsen er ændret ved lov nr. 154 af 18. februar 2015, hvorefter konfiskation nu også skal ske, hvis den pågældende tidligere har gjort sig skyldig i flere forhold, der hver for sig er omfattet af færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 5 eller 6, og som til samtidig pådømmelse har medført ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 6. Dette gælder, hvor det nye forhold er begået 20. februar 2015 eller senere.

Ved lov nr. 695 af 8. juni 2017 om ændring af sanktionerne for kørsel i THC-påvirket tilstand og af regler om alkoholase, er der med virkning fra 15. december 2017 indført dels en sondring mellem THC og andre bevidsthedspåvirkende stoffer omfattet af § 54, dels en sondring mellem tre niveauer THC i blodet. Efter lovændringen medfører kørsel med højt THC-niveau i blodet (niveau der overstiger 0,009 mg THC pr. kg blod) ubetinget frakendelse, kørsel med mellem THC-niveau i blodet (niveau der overstiger 0,003, men ikke overstiger 0,009 mg THC pr. kg blod) medfører betinget frakendelse, og kørsel med lavt THC-niveau i blodet (niveau der overstiger 0,001, men ikke overstiger 0,003 mg THC pr. kg blod) medfører et klip. Efter lovændringen i 2017 om kørsel i THC-påvirket tilstand har tidligere sager, der er endeligt pådømt inden lovens ikrafttræden den 15. december 2017, og som alene omhandler kørsel med THC i blodet, ikke længere gentagelsesvirkning i forhold til straf og frakendelse. En sådan afgørelse fra før 15. december 2017 kan derfor heller ikke tillægges vægt som det tidligere forhold omtalt i § 133 a, stk. 5, nr. 2. Det vil derfor ved tidligere afgørelser fra før 15. december 2017 om overtrædelse af § 54 være nødvendigt at fremskaffe selve afgørelsen med henblik på at konstatere, om den tidligere afgørelse omhandler THC eller et andet bevidsthedspåvirkende stof. Kun hvis der er tale om andet bevidsthedspåvirkende stof end THC kan afgørelsen være gentagelsesmæssig relevant ved vurderingen af, om der skal ske obligatorisk konfiskation. Se pkt. 5.1. om spørgsmålet om fakultativ konfiskation.

5.5. Fravigelse af reglerne om obligatorisk konfiskation

Efter færdselslovens § 133 a, stk. 13, kan reglerne om obligatorisk konfiskation fraviges, når særlige grunde undtagelsesvis taler herfor. Det følger af forarbejderne til lov nr. 363 af 24. maj 2005 (L 7 af 23. februar 2005), at der navnlig vil være grundlag for at fravige reglen om obligatorisk konfiskation, når eksempelvis ganske særlige familiemæssige eller sociale forhold vil bevirke, at konfiskation i det konkrete tilfælde vil have uforholdsmæssigt indgribende betydning for den pågældende. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis det anvendte køretøj er en specialindrettet handicapbil, eller det anvendte køretøj anvendes til transport af f.eks. ejerens barn, der har et handicap eller lider af en behandlingskrævende sygdom, og hvor det anvendte køretøj udgør den eneste transportmulighed.

Det forhold, at man efterfølgende har generhvervet kørekortet udgør ikke alene sådanne særlige grunde, at reglerne om obligatorisk konfiskation kan fraviges, se f.eks. U 2013.3203 Ø (AM2013. 08.23Ø).

5.6. Obligatorisk konfiskation af lille knallert på grund af spirituskørsel eller kørsel med bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet mv. (§ 133 a, stk. 7, 9 og 10)

Reglerne om obligatorisk konfiskation af lille knallert følger af færdselslovens § 133 a, stk. 7-11. Der er ligeledes mulighed for at konfiskere lille knallert efter bestemmelsen i færdselslovens § 133 a, stk. 1, om fakultativ konfiskation. Se ovenfor pkt. 5.1.

Reglerne om obligatorisk konfiskation af lille knallert svarer i det væsentlige til reglerne om obligatorisk konfiskation af bil, motorcykel, stor knallert mv.

Bestemmelsen i færdselslovens § 133 a, stk. 13, om fravigelse af kravet om obligatorisk konfiskation finder også anvendelse på obligatorisk konfiskation af lille knallert efter § 133 a, stk. 7-11.

5.6.1. Konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 7

Efter færdselslovens § 133 a, stk. 7, skal konfiskation af lille knallert ske, hvis ejeren af køretøjet har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en alkoholkoncentration i blodet under eller efter kørslen på over 2,00 promille eller en alkoholkoncentration i udåndingsluften under eller efter kørslen på over 1,00 mg pr. liter luft. Bestemmelsen blev indsat ved lov af 27. marts 2021 og er en videreførelse af den tidligere § 133 a, stk. 2, idet bestemmelsen om obligatorisk konfiskation af lille knallert ved spirituskørsel over 2,00 promille blev udskilt, således at de øvrige bestemmelser om konfiskation ved vanvidskørsel ikke medfører obligatorisk konfiskation af lille knallert. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 534 af 27. marts 2021 (L 127 af 16. december 2020, de specielle bemærkninger til nr. 13).

5.6.2. Konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 9

Det følger endvidere af færdselslovens § 133 a, stk. 9, at der skal ske konfiskation af en lille knallert, hvis ejeren af et køretøj har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert efter § 129, stk. 3, nr. 1 eller 2 (spirituskørsel og § 54-kørsel, bortset fra kørsel med lavt og mellem THC niveau), og den pågældende tidligere, inden for de seneste 3 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i spirituskørsel eller overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, der har medført betinget frakendelse af førerretten efter § 129, stk. 1, nr. 4 eller 5, eller § 129, stk. 5.

Ved lov nr. 695 af 8. juni 2017 om ændring af sanktionerne for kørsel i THC-påvirket tilstand og af regler om alkoholåse, er der med virkning fra 15. december 2017 indført dels en sondring mellem THC og andre bevidsthedspåvirkende stoffer omfattet af § 54, dels en sondring mellem tre niveauer THC i blodet. Efter lovændringen medfører kørsel med højt THC-niveau i blodet (niveau der overstiger 0,009 mg THC pr. kg blod) ubetinget frakendelse, kørsel med mellem THC-niveau i blodet (niveau der overstiger 0,003, men ikke overstiger 0,009 mg THC pr. kg blod) medfører betinget frakendelse, og kørsel med lavt THC-niveau i blodet (niveau der overstiger 0,001, men ikke overstiger 0,003 mg THC pr. kg blod) medfører et klip.

Efter lovændringen i 2017 om kørsel i THC-påvirket tilstand har tidligere sager, der er endeligt pådømt inden lovens ikrafttræden den 15. december 2017 og som alene omhandler kørsel med THC i blodet, ikke længere gentagelsesvirkning i forhold til straf og frakendelse. En sådan afgørelse kan derfor heller ikke tillægges vægt som det tidligere forhold omtalt i § 133 a, stk. 8, nr. 2. Det vil derfor ved tidligere afgørelser fra før 15. december 2017 om overtrædelse af § 54 være nødvendigt at fremskaffe selve afgørelsen med henblik på at konstatere, om den tidligere afgørelse omhandler THC eller et andet bevidsthedspåvirkende stof. Kun hvis der er tale om andet bevidsthedspåvirkende stof end THC kan afgørelsen være gentagelsesmæssig relevant ved vurderingen af, om der skal ske obligatorisk konfiskation. Se pkt. 5.1. om spørgsmålet om fakultativ konfiskation.

Bestemmelsen i stk. 9 (tidligere stk. 6) blev skærpet ved lov nr. 457 af 14. maj 2014, hvorefter det blev tilstrækkeligt, at den tidligere spirituskørsel eller § 54-kørsel havde medført betinget frakendelse af førerretten efter de nævnte bestemmelser, ligesom gentagelsesvirkningen blev udvidet fra 2 til 3 år. Ændringerne trådte i kraft den 1. juli 2014.

Bestemmelsen er endvidere ændret ved lov nr. 154 af 18. februar 2015, hvorefter konfiskation nu også skal ske i de tilfælde, hvor den tidligere spirituskørsel eller § 54-kørsel er indgået ved en afgørelse om ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert i medfør af § 129, stk. 3, nr. 5-7. Dette gælder, hvor det nye forhold er begået den 2. marts 2015 eller senere.

Da det er en forudsætning for obligatorisk konfiskation efter stk. 9, at det første forhold har givet anledning til en betinget frakendelse eller er indgået ved en afgørelse om ubetinget frakendelse, inden det andet forhold begås, vil to forhold til samtidig pådømmelse ikke i sig selv kunne give anledning til obligatorisk konfiskation efter denne regel. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 (L 137 af 9. februar 2011, de specielle bemærkninger til bestemmelsen) og forarbejderne til lov nr. 154 af 18. februar 2015 (L 69 af 13. november 2014 og Retsudvalgets Betænkning af 29. januar 2015, ændringsforslag nr. 2 og 3).

5.6.3. Konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 10

Efter færdselslovens § 133 a, stk. 10, skal der ligeledes ske konfiskation, hvis ejeren af en lille knallert har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert efter § 129, stk. 3, nr. 1 og 2 (spirituskørsel og § 54-kørsel, bortset fra kørsel med lavt og mellem THC niveau), og den pågældende tidligere, inden for de seneste 5 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold som nævnt i § 133 a, stk. 10, nr. 1, der har medført ubetinget frakendelse. Bestemmelsen indebærer i forhold til stk. 9, at gentagelsesvirkningen udvides til 5 år, hvis den tidligere frakendelse var ubetinget.

Bestemmelsen i færdselslovens § 133 a, stk. 10, blev indsat ved lov nr. 457 af 14. maj 2014 og trådte i kraft 1. juli 2014.

Bestemmelsen er endvidere ændret ved lov nr. 154 af 18. februar 2015, hvorefter konfiskation nu også skal ske, hvis den pågældende tidligere har gjort sig skyldig i flere forhold, der hver for sig er omfattet af færdselslovens § 129, stk. 1, nr. 4 eller 5, og som til samtidig pådømmelse har medført ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert efter § 129, stk. 3, nr. 5. Dette gælder, hvor det nye forhold er begået den 2. marts 2015 eller senere.

Ved lov nr. 695 af 8. juni 2017 om ændring af sanktionerne for kørsel i THC-påvirket tilstand og af regler om alkoholåse, er med virkning fra 15. december 2017 indført dels en sondring mellem THC og andre bevidsthedspåvirkende stoffer omfattet af § 54, dels en sondring mellem tre niveauer THC i blodet. Med lovændringen er det efter § 129, stk. 3, nr. 2, alene kørsel med højt THC-niveau i blodet (niveau der overstiger 0,009 mg THC pr. kg blod), der medfører ubetinget frakendelse og dermed kan anses som én af de to tidligere forhold omtalt i § 133 a, stk. 10, nr. 2. Kørsel med lavt eller mellem THC-niveau i blodet er ikke (længere) omfattet af bestemmelsen.

Efter lovændringen i 2017 om kørsel i THC-påvirket tilstand har tidligere sager, der er endeligt pådømt inden lovens ikrafttræden den 15. december 2017 og som alene omhandler kørsel med THC i blodet,

ikke længere gentagelsesvirkning i forhold til straf og frakendelse. En sådan afgørelse kan derfor heller ikke tillægges vægt som det tidligere forhold omtalt i § 133 a, stk. 10, nr. 2. Det vil derfor ved tidligere afgørelser fra før 15. december 2017 om overtrædelse af § 54 være nødvendigt at fremskaffe selve afgørelsen med henblik på at konstatere, om den tidligere afgørelse omhandler THC eller et andet bevidsthedspåvirkende stof. Kun hvis der er tale om andet bevidsthedspåvirkende stof end THC kan afgørelsen være gentagelsesmæssig relevant ved vurderingen af, om der skal ske obligatorisk konfiskation. Se pkt. 5.1. om spørgsmålet om fakultativ konfiskation.

5.7. Konfiskation af lille knallert ved tre overtrædelser inden for tre år (§ 133 a, stk. 8 og 11)

5.7.1. Konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 8

Efter færdselslovens § 133 a, stk. 8, skal der ske konfiskation af en lille knallert, hvis ejeren af en lille knallert har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert efter § 129, stk. 3, nr. 1-4, og den pågældende to gange tidligere inden for de seneste tre år, før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold, der efter § 129, stk. 3, nr. 1-4, har medført eller medfører ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert, eller som er nævnt i § 133 a, stk. 11, nr. 1 (kørsel uden kørekort og kørsel i frakendelsestiden).

Ved lov nr. 695 af 8. juni 2017 om ændring af sanktionerne for kørsel i THC-påvirket tilstand og af regler om alkoholåse, er med virkning fra 15. december 2017 indført dels en sondring mellem THC og andre bevidsthedspåvirkende stoffer omfattet af § 54, dels en sondring mellem tre niveauer THC i blodet. Med lovændringen er det efter § 129, stk. 3, nr. 2, alene kørsel med højt THC-niveau i blodet (niveau der overstiger 0,009 mg THC pr. kg blod), der medfører ubetinget frakendelse og dermed kan anses som én af de to tidligere forhold omtalt i § 133 a, stk. 8, nr. 2. Kørsel med lavt eller mellem THC-niveau i blodet er ikke (længere) omfattet af bestemmelsen.

Efter lovændringen i 2017 om kørsel i THC-påvirket tilstand har tidligere sager, der er endeligt pådømt inden lovens ikrafttræden den 15. december 2017 og som alene omhandler kørsel med THC i blodet, ikke længere gentagelsesvirkning i forhold til straf og frakendelse. En sådan afgørelse kan derfor heller ikke tillægges vægt som det tidligere forhold omtalt i § 133 a, stk. 8, nr. 2. Det vil derfor ved tidligere afgørelser fra før 15. december 2017 om overtrædelse af § 54 være nødvendigt at fremskaffe selve afgørelsen med henblik på at konstatere, om den tidligere afgørelse omhandler THC eller et andet bevidsthedspåvirkende stof. Kun hvis der er tale om andet bevidsthedspåvirkende stof end THC kan afgørelsen være gentagelsesmæssig relevant ved vurderingen af, om der skal ske obligatorisk konfiskation. Se pkt. 5.1. om spørgsmålet om fakultativ konfiskation.

Det er underordnet, om der er tale om tre tilfælde af samme type overtrædelse, der kan begrunde en frakendelse, eller om forseelserne er af forskellig karakter. Det følger af forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 (L 137 af 9. februar 2011, de almindelige bemærkninger pkt. 4.1.3.3.).

Det følger også af disse forarbejder, at konfiskationsbestemmelsens gentagelsesbegreb ikke skal forstås på samme måde som det sædvanlige gentagelsesbegreb i straffelovens § 84, stk. 1, idet der skal ske konfiskation, uanset om forholdene er til samtidig pådømmelse, eller om der foreligger mellemliggende afgørelser.

5.7.2. Konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 11

Efter færdselslovens § 133 a, stk. 11, skal der ligeledes ske konfiskation, hvis ejeren af en lille knallert har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 63, stk. 1, 1. pkt. (om kørsel uden kørekort), eller § 117 c, stk. 1, 2. pkt. (efter lovændringen om kørsel i THC-påvirket tilstand rettelig § 117 c, stk. 1, nr. 4, om kørsel i frakendelsestiden), og den pågældende to gange tidligere, inden for de seneste tre år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 63, stk. 1, 1. pkt., eller § 117 c, stk. 1, nr. 4, eller forhold som nævnt i § 133 a, stk. 8, nr. 1 (forhold, der medfører ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert efter § 129, stk. 3, nr. 1-4).

Anklagemyndigheden skal i forbindelse med konfiskation af lille knallert efter § 133 a, stk. 11, være opmærksom på lovændringen i 2017 for så vidt angår gentagelsesvirkning ved afgørelser om kørsel med THC i blodet fra før 15. december 2017, da samme begrænsninger gør sig gældende i relation til konfiskation efter bestemmelsen i § 133 a, stk. 11. Der henvises til bemærkningerne herom under konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 8.

Bestemmelsen skal anvendes, hvor føreren aldrig har erhvervet kørekort, hvor retten til at føre lille knallert er administrativt inddraget af politiet, eller hvor føreren er frakendt retten til at føre lille knallert. Bestemmelsen vil også finde anvendelse, hvor en person under 18 år på gerningstidspunktet er i gang med at tage kørekort til lille knallert. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 479 af 23. maj 2011 (L 137 af 9. februar 2011, de specielle bemærkninger til bestemmelsen).

Det fremgår endvidere af de ovenfor nævnte forarbejder, at § 133 a, stk. 11, indebærer, at kørsel uden kørekort eller kørsel i frakendelsestiden i konfiskationsretlig henseende skal tillægges samme betydning som overtrædelser, der medfører en ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert efter § 129, stk. 3, nr. 1-4. Det er således hensigten, at overtrædelserne i relation til spørgsmålet om konfiskation skal have fuldstændig indbyrdes gentagelsesvirkning.

5.8. Konfiskation af ulovlige og konstruktivt ændrede knallerter (§ 133 a, stk. 14)

Konfiskation efter færdselslovens § 133 a, stk. 14

Ifølge § 133 a, stk. 14, skal en knallert, som er konstruktivt ændret med henblik på hastighedsforøgelse, eller som er i en sådan ulovlig stand, at den, for så vidt angår lille knallert kan køre 43 km/t eller derover, og for så vidt angår stor knallert kan køre 64 km/t eller derover, konfiskeres, hvis ejeren (brugeren) af knallerten én gang tidligere, inden for de seneste 3 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i en tilsvarende overtrædelse af § 67, stk. 2. Konfiskation kan dog undlades, hvis særlige grunde taler derfor.

Det er således følgende overtrædelser, som medfører konfiskation af knallerten i andengangstilfælde:

- når knallerten er konstruktivt ændret med henblik på hastighedsforøgelse, dvs. en overtrædelse af færdselslovens § 67, stk. 2, jf. § 28, stk. 2, i bekendtgørelse om køretøjers udstyr og indretning
- når knallerten er i en sådan ulovlig stand, at den kan køre 43 km/t eller derover (lille knallert) eller 64 km/t eller derover (stor knallert), dvs. en overtrædelse af færdselslovens § 67, stk. 2, jf. § 28, stk. 1, i bekendtgørelse om køretøjers udstyr og indretning.

Det bemærkes, at hastighedsgrænseværdierne refererer til målinger foretaget ved rullefelt og eventuelt lasermålinger foretaget i overensstemmelse med retningslinjerne herfor, jf. Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Færdsel – Køretøjers indretning (fl §§ 67-79), hvor overtrædelserne af færdselslovens § 67, stk. 2, jf. § 28, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse om køretøjers udstyr og indretning er nærmere behandlet. Det betyder, at politiets andre hastighedsmålinger, hvor der (alene) er konstateret en overtrædelse af hastighedsgrænsen i færdselslovens § 43 a, ikke kan anvendes som grundlag for sager om konfiskation af knallerten.

Bestemmelsen blev indsat i færdselsloven ved lov nr. 491 af 17. juni 2008. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen (L 96 af 12. marts 2008, de specielle bemærkninger), at det er uden betydning for konfiskationsmuligheden, om førstegangsovertrædelser har bestået i overtrædelse af § 28, stk. 1 eller 2, i bekendtgørelse om køretøjers udstyr og indretning, eller om overtrædelser er begået med hensyn til en lille eller en stor knallert, herunder om den er begået med samme knallert.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at der også skal ske konfiskation af en ulovlig knallert, selv om det ikke er ejeren af knallerten, men en eventuel bruger der straffes - og tidligere er straffet - for den pågældende overtrædelse. Hvis ejeren (brugeren) har lånt knallerten ud, og knallerten er i ulovlig stand på udlånstidspunktet, er det ejeren (brugeren), som er ansvarlig for overtrædelserne af færdselslovens § 67, stk. 2, og konfiskation skal således ske, hvis ejeren (brugeren) tidligere har overtrådt § 67, stk. 2, med hensyn til en knallerts maksimale hastighed, og betingelserne for konfiskation i øvrigt er opfyldt.

For så vidt angår konstruktive ændringer bemærkes det, at det ikke er afgørende, om ejeren (brugeren) selv har foretaget ændringerne, eller om vedkommende f.eks. har fået en anden til at udføre arbejdet eller har købt en allerede konstruktivt ændret knallert i ond tro. Alle tilfælde, hvor ejeren ved eller burde vide, at knallerten er konstruktivt ændret, er omfattet af konfiskationsbestemmelsen. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 491 af 17. juni 2008 (L 96 af 12. marts 2008, de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2.).

Gentagelsesvirkning indtræder, uanset om den tidligere afgørelse er en dom eller en udenretlig bødedagtagelse. Flere forhold begået inden for perioden skal også tillægges gentagelsesvirkning efter bestemmelsen, selv om forholdene behandles ved domstolene under samme sag.

I tredjegangstilfælde og senere skal der ligeledes ske konfiskation, hvis betingelserne er opfyldt.

Konfiskation kan undlades, hvis særlige grunde taler derfor, jf. § 133 a, stk. 14, 2. pkt. Særlige grunde kan f.eks. foreligge, hvis det er godtgjort, at ejeren (brugeren) ikke har samtykket i knallertens benyttelse.

Der er ikke med § 133 a, stk. 14, tilsigtet nogen ændringer af retstilstanden vedrørende konfiskation af en knallerts enkelte dele i tilfælde, hvor der er foretaget konstruktive ændringer af knallerten, og hvor der ikke er grundlag for konfiskation af knallerten. Hvis politiet umiddelbart kan konstatere, at der er foretaget konstruktive ændringer af en knallert ved indsættelse af ulovlige dele, kan disse dele som hidtil konfiskeres efter straffelovens almindelige regler herom, jf. herved også færdselslovens § 133 a, stk. 15.

Der henvises i øvrigt til forarbejderne til lov nr. 491 af 17. juni 2008 (L 96 af 12. marts 2008), hvor der i de specielle bemærkninger til § 133 a, stk. 10 (nu stk. 14), er angivet flere eksempler på bestemmelsens anvendelse.

5.9. Særligt vedrørende konfiskation af pocketbikes

Pocketbikes kan være enten en knallert eller en motorcykel, men for de fleste pocketbikes gælder, at de på grund af deres indretning og udstyr ikke kan registreres, jf. færdselslovens § 72.

Der kan efter en konkret vurdering være grundlag for at påstå en ulovlig pocketbike konfiskeret. Påstanden om konfiskation bør i givet fald nedlægges i medfør af straffelovens § 75, stk. 2.

Som eksempler på praksis kan nævnes TfK 2006.341V, hvor tiltalte havde kørt på en pocketbike (registreringspligtig knallert) på offentlig vej uden at have erhvervet kørekort, uden at have tegnet lovpligtig ansvarsforsikring, og uden at køretøjet var registreret. Der var endvidere mangler ved lygterne. Byretten tiltrådte anklagemyndighedens påstand om konfiskation i medfør af straffelovens § 75, stk. 2. Landsretten ophævede imidlertid konfiskationen, idet der blev lagt vægt på, at der alene var tale om en enkelt kørsel på offentlig vej, og at pocketbiken ville kunne anvendes i andre sammenhænge.

Endvidere kan nævnes U 2007.74V, hvor tiltalte havde ført pocketbike (motorcykel) ad offentlig vej, selv om køretøjet ikke var registreret, ikke forsynet med nummerplade, ikke var forsikret og ikke var forsynet med lygter. Endvidere havde tiltalte ikke kørekort og havde ikke anvendt styrthjelm. I byretten blev pocketbiken konfiskeret i medfør af straffelovens § 75, stk. 2. I landsretten blev konfiskation af pocketbiken i medfør af straffelovens § 75, stk. 2, nr. 1, dog ikke anset for påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser.

Der kan endvidere henvises til U 1981.665 H, hvor en tiltalt, der ikke havde førerbevis, på offentlig vej havde ført en motocross-motorcykel, der lovligt sælges til benyttelse på baner, men som ikke må anvendes på offentlig vej eller gade. Køretøjet blev konfiskeret, og tiltalte blev idømt en bøde. Højesteret udtalte, at anvendelsen af en motorcykel som den omhandlede til kørsel på almindelig vej måtte anses for forbundet med betydelig fare. Herefter fandtes køretøjet, der i øvrigt ikke lovligt ville kunne benyttes til transportformål, at burde konfiskeres i medfør af straffelovens § 75, stk. 2, nr. 1.

Det tilføjes, at der kun vil være anledning til at nedlægge påstand om konfiskation i medfør af færdselslovens § 133 a, stk. 1, hvis der er tale om grove eller gentagne overtrædelser af færdselsloven. En enkelt kørsel med en pocketbike giver således som udgangspunkt ikke grundlag for konfiskation efter § 133 a, stk. 1.

I den forbindelse kan henvises til U 1997.215/2V, hvor den tiltalte på almindelig vej havde ført en uregistreret motorcykel (motocross) med væsentlige mangler. Han havde endvidere kørt uden lys og uden styrthjelm, havde undladt at efterkomme politiets tegn om at standse og undladt at holde en efter forholdene passende lav hastighed. Landsretten fandt, at der forelå en særlig grov overtrædelse af færdselsloven, da kørsel på almindelig vej med en motocrosscykel måtte anses for forbundet med betydelig fare. Under hensyn til at tiltalte ikke tidligere var straffet for en lignende overtrædelse, og der var tale om en enkeltstående kørsel, kunne konfiskation af køretøjet under de foreliggende omstændigheder ikke anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven.

Endvidere kan nævnes TfK 2006.642/2, hvor den tiltalte på offentlig vej havde ført en pocketbike (registreringspligtig knallert). Byretten traf i medfør af straffelovens § 75, stk. 2, nr. 1, bestemmelse om konfiskation af den pågældende pocketbike. Tiltalte ankede afgørelsen med påstand om frifindelse

og formildelse. Anklagemyndigheden påstod skærpelse og præciserede, at påstand om konfiskation var nedlagt i medfør af færdselslovens § 133 a, stk. 1, subsidiært § 133 a, stk. 4 (nu stk. 14). Landsretten frifandt tiltalte for konfiskationspåstanden under hensyn til, at tiltalte ikke tidligere var straffet for lignende overtrædelser af færdselsloven, at der var tale om en enkeltstående kørsel, samt at konfiskation ikke var påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven.

6. Efter dom

7. Love og forarbejder

Seneste lovbekendtgørelse

- Bekendtgørelse af færdselsloven - lovbekendtgørelse nr. 1324 af 21. november 2018

Relevante ændringslove og forarbejder

- Lov nr. 534 af 27. marts 2021 om ændring af færdselsloven (Skærpet indsats mod vanvidskørsel) (L 127 af 16. december 2020 og Transportudvalgets betænkning af 15. marts 2021 over forslag til lov om ændring af færdselsloven (skærpet indsats mod vanvidskørsel)
- Lov nr. 278 af 8. maj 1991 om ændring af færdselsloven, indsættelse af § 133 a, stk. 1, (L 51 af 17. januar 1991)
- Lov nr. 363 af 24. maj 2005 om ændring af færdselsloven, sanktionsfastsættelse i sager om spirituskørsel mv. (L 7 af 23. februar 2005)
- Lov nr. 524 af 6. juni 2007 om ændring af færdselsloven, alkoholkoncentration i udåndingsluft, nulgrænse for euforiserende stoffer mv. (L 180 af 14. marts 2007)
- Lov nr. 491 af 17. juni 2008 om ændring af færdselsloven, konfiskation af knallerter mv. (L 96 af 12. marts 2008)
- Lov nr. 716 af 25. juni 2010 om ændring af færdselsloven, herunder ændring af bestemmelser vedrørende gentagelsesvirkning (L 179 af 26. marts 2010)
- Lov nr. 479 af 23. maj 2011 om ændring af færdselsloven, vedrørende lille knallert (L 137 af 9. februar 2011)
- Lov nr. 184 af 8. marts 2011 om ændring af færdselsloven, herunder revision af bødeniveau og obligatorisk konfiskation af køretøjer ved kørsel uden førerret (L 101 af 15. december 2010)
- Lov nr. 457 af 14. maj 2014 om ændring af færdselsloven, vedrørende skærpet indsats mod kørsel i påvirket tilstand mv. (L 113 af 15. januar 2014)
- Lov nr. 154 af 18. februar 2015 om ændring af færdselsloven, ændret aldersgrænse for forkortet gyldighedsperiode for kørekort mv. (L 69 af 13. november 2014 og Retsudvalgets Betænkning af 29. januar 2015, ændringsforslag nr. 2 og 3)
- Lov nr. 695 af 8. juni 2017 om ændring af sanktionerne for kørsel i THC-påvirket tilstand og af regler om alkoholåse (L 142 af 22. februar 2017)
- Lov nr. 697 af 8. juni 2017 om ændring af sanktionerne på køre- og hviletidsområdet m.v. (L 158 af 15. marts 2017)

Bekendtgørelser

- Bekendtgørelse nr. 154 af 20. april 1977 om køretøjers udstyr og indretning

Betænkninger

- Betænkning nr. 1448/2004 om sanktioner for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden

Rigsadvokaten, den 31. marts 2021

RIGSADVOKATUREN

/ Rigsadvokaturen